

Åkerö – förmodligen den äldsta byn på Rådmansö

Byn ligger högt och var bland det första som steg upp ur havet när Rådmansö reste sig efter inlandsisens nedtryckning. Att byn är gammal vittnar ett bygravfält, på en höjdrygg, från folkvandringstiden – ca år 400 e Kr, om.

Det som är lite intressant med Åkerö är att gränsen för Åkerö skifteslag sammanfaller ganska exakt med strandlinjen som den var för cirka 1000 år sedan. Åkerö by hade alltså från början samma utsträckning som ön Åkerö.

Åkerö räknas i gamla lantmäterihandlingar som bolby, det vill säga moderby och hemmanen Västanvik, Stortorp och Nyby är upptagna på Åkerö ägor.

Sedan tillkommer förstås också byns holmar, Betsö, Alörn, Bredholmen, Ramsen och en del av Sötholmen ända ut till Furusundsfjärden.

Första kyrkan fanns i byn

Här fanns ett kapell vid slutet av 1500-talet. Hela landet söder om Norrtäljeviken hörde på den tiden till Frötuna. Bönderna på Rådmansö hade fått lov att hålla gudstjänst i ett kapell som de låtit uppföra i Åkerö. På så vis slapp de bege sig ända till Frötuna för sina kyrkobesök.

Casper Otto Sperling var en tysk adelsman som hade tjänst i svenska armén. Sperling är gråsparv på tyska. Vapenskölden har också tre gråsparvar. 1626 köpte han Rådmansö Kungsgård. Han blev storägare på Rådmansö genom köpet av Kungsgården, som då hette Svinö. Till Svinö hörde 1644 inte mindre än 56,5 mantal underlydande inom hemssocknen. Då var 9 torp inte medräknade. I Åkerö omfattades sex gårdar, alla skattehemman. Rent tekniskt hade Sperling bara möjlighet att från kronan köpa räntan av skattehemman. Däremot hade han också köpt både jord och ränta från kronohemman.

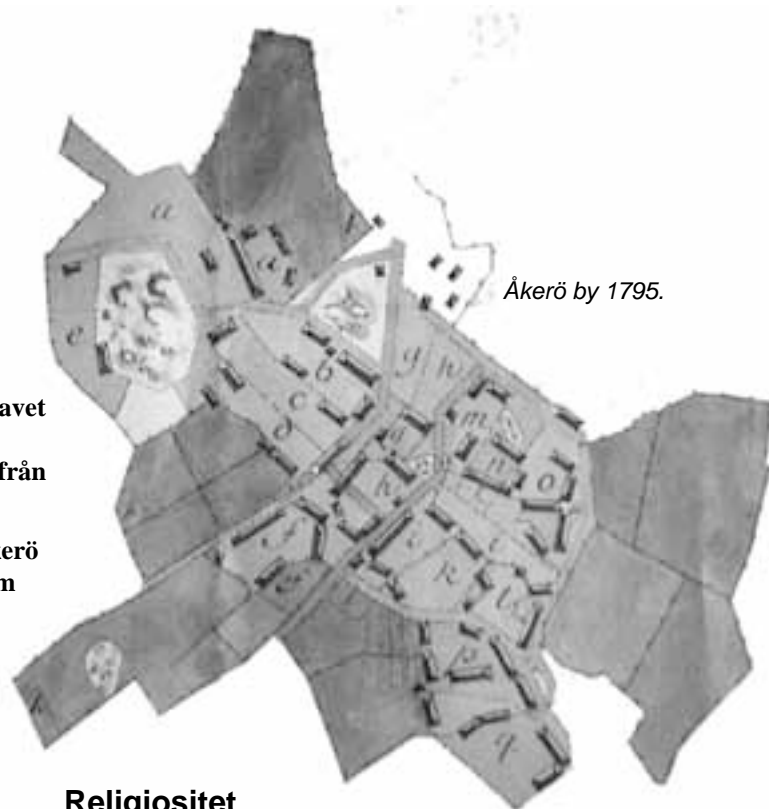
Han hade dessutom Sperlingsholm på västkusten och Nehringen i Pommern. Han ansågs som hård och orättvis av allmogen vilket anfördes vid riksdagen 1650 efter att han fått en bonde dömd till döden. (Om detta har Edvin Gustavsson i eget förlag givit ut ”Den syndaren Olof Andersson i Lerviken”, skriven som en teaterpjäs.)

Sperling såg till att kapellet i Åkerö flyttades ut till kronofisket på Svenska Högarna. Gråmunkebröderna från Sigtuna hade ett kapell i Kappelskär, därav namnet, men låg också ute vid ”SvenskHöga” och tog upp avläter till konventet. Dit flyttades kapellet från Åkerö. Sperling lät istället bygga en korskyrka invid Kungsgården.

Grunden finns kvar intill den nuvarande kyrkan.

Rådmansös klocka i rådhuset

När kapellet på Svenska Högarna revs togs klockan in till Norrtälje. 1776 hängdes den upp i det gamla rådhuset. Det nuvarande gamla rådhuset är byggt 1792. Klockan kan sägas tillhöra Rådmansö. Den var ju bekostad av bönderna i Åkerö, flyttades av Sperling ut i havet och försvann sedan till Norrtälje. Fast den är omgjuten 1721, lär ändå vara spräckt och inte så värdefull idag.

Religiositet

När jag, som kommer från Dalarna, kom hit ut, frapperades jag av de många bönhusen. Det fanns minst ett i varje by. Visst hade vi bönhus däruppe också, men inte till närmelsevis i den omfattningen. Historierna om kolportörerna här i trakten är ju också många. De gjorde säkert sin nytta i en vildvuxen bygd, även om många berättelser präglas av sarkasm.

Idag är nästan alla bönhus på Rådmansö avvecklade och försålda. Endast Missionshuset i Gräddö finns kvar och kämpar med en krympande medlemsskara även om viss rekrytering bland yngre förekommer. På sommarauktionerna är dock lokalen sprängfylld.

Min svärmor var missionsförbundare som hennes far och hela hennes släkt. Hon brukar berätta att Sture Malmgrens farfar, August sjöng så bra. Han kunde sjunga religiösa sånger när han tog upp nät på Åkeröfjärden så att det hördes så vackert över hela byn.

Fiskade vid Svenska Högarna

Likt alla andra byar i skärgården var folket sysselsatta med jordbruk och fiske. Fjärdarna har historiskt ansetts som mycket fiskrika. Förutom vid hemfjärdarna fiskade åkeröborna vid Svenska Högarna, Fredlarna och Limmaren, enligt gammal hörsägen. Vinternot drog man både på hemmavatten och i Lötaviken, som är en bräckvattentarm. Där finns gamla gistplatser vid Trollskärsudden och nedanför Skällarholmen. Namnet Trollskär kommer säkert av det gamla ordet för draga: tråla eller träla.

Bengt Pettersson berättar att de använde bynoten som fotbollsmål när han var grabb!

För 60 år sedan fanns en industri i skogen

Det finns ett stråk av gabbro i berggrunden med ett ovanligt mineralinnehåll. Dess like lär endast finnas här, på ett ställe i Värmland och på den ö utanför Skottland. Gabbron användes vid stålframställning. Den började brytas, i dagbrott, 1950 och levererades till SKF i Hofors med lastbil. Som mest bröts där 3 000 ton om året. 1962 hade transporterarna blivit så dyra att det inte lönade sig längre. Metoden ersattes med andra processer och verksamheten i gruvan lades ned. Även om dess livstid inte var lång är gruvan i Åkerö ett känt begrepp på orten. Nu håller dock naturen som bäst på att ta tillbaka området kring gruvan.

EFS – Evangeliska Fosterlandsstiftelsen

Helga och Fridolf Jansson hade tre söner som alla dog. De sålde bort marken men tog undan en tomt där de byggde en bostad, som de senare testamentarade till EFS. Det blev sedan Åkerögården. På 50-talet, när jag var junior i EFS i Rimbo var jag här på läger. Det var då inte så utbyggt som nu. Det fanns en stuga där ledarna bodde och där köket fanns. Killarna låg i en barack, i sovsäckar, sida vid sida på en nedre och en övre lång hylla. Flickorna sov i ett par små stugor i skogsbacken. På ången fanns ett stort tält med bänkar, altare och orgel. I öppningen var lövat med björkar.

Var i den åldern då det var spännande med flickor. Men man vågade inte mera än att bara försöka sitta så nära en

favorit som möjligt eller bli med i samma lag och utmärka sig i de många tävlingarna. Det var t ex brännboll, ta-fatt-lekar, säckfight på stång och vad det kunde vara. Att bada i det klara vattnet vid Åkeröbadet var härligt jämfört med det bruna i Rimbo Långsjön där man inte såg botten på 50 cm. Åkeröbadet är ett av kommunens allmänna bad.

Här är långgrunt och varmt i vattnet eftersom det ligger i en infjärd. Här går barnen i simskola på somrarna.

I Åkerö affär handlade vi läsk, tablettaskar och Örebrokex. Föga anade man då att jag senare skulle sitta vid dukat långbord, på Bertils 60-årskalas, i just den affären. Ebba Andersson var syster till Astrid, som kom att bli min svärmor.

Idag modern konferensanläggning

Åkerögården är nu utbyggd och något helt annat än på 50-talet. Under tio års tid byggdes gården upp för att stå färdig 1976. Man kan idag ta emot 72 övernattningar. Går att boka för sammankomster och är populärt besöksmål för dans kring midsommarstången. Tack vare inkvarteringsmöjligheterna bokas gården ofta för konfirmationsläger.

Idag står Lotta Holm, Åkerö och Yvonne Frazén, Västernäs för husmorsskapet.

På somrarna har man Bed & Breakfast. Bekvämt boende för folk från inlandet som vill upptäcka vår del av Sverige.

Leonard och Vilhemina Pettersson med barnen Svea, Ebba, Astrid och Axel

Jordbrukets förvandling

År 1900 fanns 20 hästar och 66 kor i Åkerö.

Leonard Pettersson kom från Stortorp till Åkerö. Han köpte Östergården av Sjolund och brukade den till ungefär 1930

då han överlät gården till sonen Axel. Varje gård som har en ladugård eller grund efter sådan har haft kor. Av den gamla stammen var det Nisse Jansson, Ewert Söderman och Axel Pettersson som höll ut längst som mjölkbönder.

1964 fanns inte någon häst men 28 kor och 18 ungnöt.

Axel var den som skickade mjölk längst i byn.

Han brukade gården i egen regi till början på 70-talet.

Då tog syskonen Bengt och Birgitta över med Axel som "hjälp-dräng". Han hade då sålt tjuren alla mjölkkor.

Han trodde inte någon var intresserad att fortsätta med det slitsamma arbetet. Barnen jobbade ju med annat.

Kvar fanns bara några kvigor. Men syskonen började lägga på besättningen och blev åter mjölkproducenter. 1977 köpte Bengts familj gården och drev den med mjölkkobesättning till 1992. Då gick man över till köttdjur för att hålla markerna öppna och få mindre bundenhet i tid. 2006 såldes sista djuret och sedan dess hävdas markerna med gårdsstöd.

Idag finns inga kor eller grisar i Åkerö. Däremot finns det nu fem hobbyhästar, det nya jordbrukets betande husdjur.

Skomakare Karlssons första hus

En enbent särling

I början på seklet fanns i byn en vänlig och barnkär skomakare som hette Karlsson. De som hade något handikapp blev ofta skomakare. Han hade träben och gick med krycka. Hans fru, Sofia hörde dåligt och hade en stor hörlur hon satte för örat. Han kunde inte sjunga, men visslade jämt och var alla barns gunstling. Han täljde leksaker till dem och ansågs vara vänligheten själv.

Hästen hittade själv hem

När han köpte sina råvaror i Norrtälje träffade han bekanta och yrkesbröder. Det slutade ofta med besök på någon krog. Där blev det gärna lite för mycket innanför västen. Han somnade på kuskbocken, men den vita hästen han lånat av Karl-Ivar hittade själv hem. Något som dagens transportmedel inte klarar – än så länge. När hästen kom till stallet gnäggade den och då vaknade Karlsson. På vintern var det släde, på sommaren vagn.

Han var uppfinningsrik. Gjorde egen telefonlinje mellan verkstad och hus innan rikstelefonnätet nått Rådmansö. Han åkte runt på Åkeröfjärden med en katamaran som hade en utombordare mellan flytkropparna. En egen konstruktion.

Hindrades inte av handikapp

Trots sitt handikapp sägs det att han själv byggde ett utsiktstorn. Han högg själv allt virke som behövdes. Det har berättats hur han klättrade, mest med armarna och med kryckan bunden på ryggen. Tornet var så högt att man såg hela Åkeröfjärden, Kyrksjön, Nyby och ända till Stortorp.

Han byggde sig ett nytt hus nere i backen på väg mot Nyby. Trots sitt handikapp handborrade han och spräckte stenar ur berg till sitt bygge. Dem släpade han sedan uppför kullen där huset byggdes. Prata om att viljan kan försätta berg hur besvärligt man än har det med kroppen!

Nytt äktenskap – ny livsstil

Han blev änklings och gifte om sig med Mo-Kalles Hildur. Han var på friarstråt i det gamla båtsmanstorpet när Kalle kom på dem. Han smet då ut genom fönstret. Ute var det nysnö och det blev spår från en sko och hål efter ett träben och en krycka, så det var inte svårt att se vem som varit där.

Det sägs också att Mo-Kalle jagade honom någon gång och att han då kunde svings sig på kryckan över vinbärsbuskarna och på så vis komma undan.

Detta frieri resulterade dock i ett nytt äktenskap. De fick två pojkar och han ändrade sin livsstil. Han blev nykterist och religiös i Pentekosta-rörelsen, ska nog vara det som sedan blev Pingströrelsen. Nu byggde han på samma vis ett bönhus på tomten. Där predikade han själv, men även gästpredikanter inbjöds. Lennart Jansson var där en gång som pojke, men blev mest förskräckt när vuxna människor började tala i tungor.

Fruga nummer två var yngre, men också hon handikappad efter barnförlamning. Hon satt i en rullstol som hon vevade fram med ett nav mitt fram i brösthöjd.

Gammal bild från Skäret med bodar som idag inte finns kvar.

Jansson på Skäret blev skutskeppare

Kalle Jansson på Skäret var skutskeppare. Han hade en vedjakt, Anny, byggd 1896 på Ljusterö. Det var en klyvarskuta med salongskajuta. Finns med i Hans Eklunds bok Roslagsskutor på sid 201. Köptes från Julius Jansson i Länna. Hon var en ren segelskuta, men på 20-talet moderniserades hon med en tändkula.

Kalle och Verner lossa vid Strandvägen i bakgrunden Skeppsholmen med Råseglarhuset. Pojken är Kalles son Sture.

Kalles var bonde från början men brodern Verner på Bussholmen var mera van med skutor, så de slog sig ihop. Så småningom gick Kalle någon kurs och fick intyg på att han hade kompetens. De mesta frakterna var ved till Stockholm på gängse vis. Skutan såldes 1939. Helt fel i tid kan tyckas om man enbart ser på de ekonomiska förutsättningarna. Under kriget blev det mycket mera lönsamt att frakta både meter- och gegasved till Stockholm.

Sommargäster på utflykt

Det var inte ovanligt med söndagsutflykter med sommargäster. Det var säkert populärt att komma hem till stan och berätta att man varit ute med en segelskuta.

När Leonard Pettersson blivit änklings, fått ny fru och överlåtit jordbruket till sonen Axel, flyttade han till Stockholm. Han öppnade livsmedelsaffär på Linnégatan, fast han sa Linnegatan – inte som blomsterkungen alltså utan som tyget. Från bonde till affärsman i huvudstaden! Då var det med Anny som flytten skedde. Kalle höll kontakten och kunde berätta att den nya kulturen medförde visst omak. Leonard som var missionsförbundare och van med de jordnära människorna på landet hade problem att förlikas sig med affärsbiträden med kraftigt målade läppar. Han hade svårt att inte se dem som förtappade människor.

Affären i Åkerö var en fast träffpunkt

Ebba Pettersson gifte 1928 sig med Bertil Andersson från Högmarsö. Han var född 1909 och jobbade först på varvet. Därefter mönstrade han ombord som kock på en bogserbåt som Högmarsö varv var redare för. De var inte bara här i Roslagen utan hade en hel del uppdrag nedåt Kalmarsund och Öland.

Ebba var missionsförbundare, likt hela hennes släkt. Bertil gick nog aldrig till bönhuset. Han jagade hellre och fiskade. Han blev beryktad på orten för sitt skämtlygne och sina upptåg.

Ebba till vänster, system Astrid till höger. Affären före utbyggnad.

Meningen var att Bertil skulle hjälpa till i jordbruket, men det låg inte för honom. Han var liksom rädd för både kor och hästar. De fick istället stycka en tomt mitt över vägen från Ebbas fäderne gård. 1934 byggde de där det som skulle bli affären i Åkerö. Den var igång in på 70-talet med kortare avbrott och var under perioder utarrenderad.

Olseryd, som ett tag hade affären på Esplanaden, mitt emot Sjukhuset drev handel där under fem år. Då byggde de ett annat hus bakom affären där de själva bodde.

Ebba och Bertil hade även en tid affären i Kapellskär. Den låg nere vid Waxholmsbryggan, längst ut på udden.

I Åkeröaffären fanns det mesta en lanthandel ska kunna erbjuda, även om lokalerna var små. Salt sill i tunna, spik och skruv, skosnören och vispar och mat i de flesta former. Även bensin och olja kunde man köpa här.

Hämtade varor i Norrtälje

Bertil hade en paketykel. Med den cyklade han till Norrtälje efter charkvaror. En gång när han på hemväg var kommen till ladan på Björnö satt där luffaren Sten som var

Luffare Sten fotograferad av Helmy Pettersson

känd i Åkerö. Bertil stannade och tog fram en falukorvsring och bjöd luffaren på. Nästan hela korven gick åt där mot ladväggen. Luffaren var så glad för det här att han lovade säga till alla kompisarna från Vallentuna, att hos Ebba och Bertil i Åkerö fick de inte göra inbrott.

Tablettask i stället för köttbit

Bertil var som han var och det stod han för, ofta med glimten i ögat. Det sägs att en kund fastnade för en köttbit charkdisken att ha till lördags middagen. Men då tittade Bertil på köttbiten och tyckte den såg bra ut, så han sa att den skulle han allt ha själv. Kunde de inte köpa en tablettask istället.

En gång kom en kund och ville köpa sill. Bertil tittade allvarligt på kunden och sade med sorgsen röst att sillen tyvärr var slut. Det hörde Ebba och ropade bakifrån att det var den alls inte. Han hade sagt så för han hade ingen lust att gå ut i boden och hämta. Sedan flytades silltunnan till trappan bakom huset så blev det närmare.

Han var inte heller glad att behöva gå ned och hämta någon vara i källaren. Man kunde få fråga både två och tre gånger innan han innan han gav sig av.

Han åkte gärna med varor till Katie Rolfsen på Bussholmen. Det var ju lite spännande med känt folk. En gång satt hon i det höga gräset och kissade. Han var tvungen att harkla sig. Men det bekom henne inte. Hon satt också naken och rodde någon gång – men så slutade det ju som det gjorde också, när hon drunknade.

Åkerö frisersalong

En lite udda människa på Rådmansö var Simon Nyström. En gång en solig sommardag ses Simon sitta på en stol på gräsmattan. Bakom står Bertil iklädd brynja, det var inte ovanligt, och klippte Simon efter kanten på en kastrull som var satt över huvudet. En syn för gudar!

Jägare med flexibla gränser

För sin jakt hade han strävåriga taxar. Den sista hette Uffsa. En kund ville en gång köpa en korv i charkdisken, men Bertil ville inte sälja han tyckte att Uffsa behövde den bättre.

Han jagade med min fru Ylvas pappa och farbror Harry på Näset. Det var dråpliga historier i värsta "Janne Wängman klass" när han berättade från jakten förr i tiden. Det var inte sådan konkurrens på den tiden om jakten. Det var mest de som arbetade ute i markerna som jagade. De visste hur djuren rörde sig. De hade orsak och verkan klart för sig. De kände ofta djuren till individer och visste vad de höll på med. På den tiden var det heller inte så noga med markgränser, för många jordägare engagerade sig inte. Jakttider kanske inte heller var så heliga. Det hände att man styckade en älg i skogen och bar hem på natten så ingen skulle se.

Bertil var både synsk och musikalisk

Han såg ofta spöken och gaster. Även Ebba kunde berätta om övernaturliga händelser och möten. Hon frågade till exempel Hans Landberg hur de vågade bo nere vid Unnsjön, där det spökade så förfärligt.

Sjön är en liten före detta havsvik som snörpts av genom landhöjningen. Den är grund och vassrik. Ihärdiga rykten säger att här finns skatter nedkastade 1719, när ryssen kom. Det är många som har draggat och letat efter rikedomarna, men ingen har nog hittat något trots att många känt eller anat något.

Namnet på sjön är förresten svårt. Säger man Unnsjön på rospiggiska för att sjön egentligen heter Hunnsjön? Eller är det tvärt om att man säger Hunnsjön för att sjön heter Unnsjön. I äldre lantmäterihandlingar kallas den oftast Siön Uhn. På vissa kartor står det Hundsjön, vilket alltså är vansinnigt fel. Något skumt är det med sjön. Det talas om skatter, spöken, hednakult och bottenlösa djup. Förmodligen har något tilldragit sig här för länge sedan, men ingen minns längre vad, bara att det var något speciellt.

Bertil spelade fiol, munspel, dragspel och piano, alltid utan noter för sådana kunde han inte läsa. Flera av hans familj på Högmarsö emigrerade till Amerika. En del blev mormoner. Någon bror var duktig sångare och sjöng i kyrkor.

KoTeklas Stockholmsresa

Karl-Ivars Britta i Åkerö hade en mormor som var gift med lagårdskarlen på Kungsgården. Hon kallades för Ko-Tekla. På den tiden var det vanligt att bönder som lämnade mjölk fick åka med mjölkbilen om de behövde till stan.

Det var Einar i Gräddö som körde bilen. Han var känd för att köra lite hetsigt. När Tekla en gång behövde komma till Stockholm fick hon åka med. Satt på flaket, som brukligt var.

Det bar sig inte bättre än att karingen ramlade av. När Einar kom fram till MejeriCentralen på Torsgatan i Stockholm och inte hittade någon passagerare lär han ha sagt: "Hade jag inte Ko-Tekla med mig, jag då"? Hon kom efter sen, arg som ett bi. En bil som sett henne ramla av hade plockat upp henne.

Smuggeläventyr i Åkerö

Berättat av Axel Pettersson 1991

Det var mellan 1925 och 1930 som det kom två bilar med tullare upp gården. De frågade om de fick hyra ett rum till kl 12 på natten.

Då fick de ett rum på övre botten. De var åtta stycken och dom visade polisbrickan, så det var ju riktigt.

Det var möte i missionshuset samtidigt. En massa ungdomar var det alltid häromkring när det var möte. Dom var ju nyfikna varför det stod två bilar på gården.

Klocka tolv åkte de härifrån. Ungdomarna tyckte det var spännande så de cyklade ju efter. Nere vid Tomta gamla växel, på skogen där, mötte de två stora lastbilar fulla med sprit. Det blev nästan krig på natten, ute i skogen. Tullarna tog nog en sju, åtta stycken tyskar och estländare. Niska ska ha varit med bland de där som blev tagna. Så man kan säga att vi haft beryktat besök här på gården.

Vi trodde ju att dom skulle försvinna klockan 12, men dom kom tillbaka med de två lastbilarna och de där som de hade tagit. Så det var fullt med folk här. Bilarna vaktades av beväpnade tullare under natten.

På morgonen hade det kommit snö så det var lite stökigt. Man frågade om det var rådligt att ha folket gå omkring så där

på lagårdsbacken och fick till svar att de visste precis vad som gällde, så det var inga problem.

Så fick de låna några kättingar som vi hade till hästarna, att linda runt hjulen så de kom iväg. Det stod väldiga spalter i tidningarna om det där sedan.

Jag kommer så väl ihåg när bilarna stod där på logen. Grannen Karl-Ivar, som var lite intresserad av råvarorna, tog tag i en dunk och lyfte, men det skulle han inte ha gjort!

Man funderade hur tullarna kunde veta så precis när de här skulle komma. Det troddes allmänt att det var prästen Nordlund som hade tipsat. Han var så arg på allt vad sprit hette.

Sedan var det någon som jäklades med Nordlund genom att hissa upp två dunkar i flaggstången. Dom hade gjort det så klurigt att det inte gick att få ned dem. De måste ta ned flaggstången för att få bort dem.

Lokala smugglare

Dom var lite farliga på vägen, smugglarna. De körde utan lysen på nätterna. Jag skulle ned till Tomta mejeri sent en kväll på hösten. Då möter jag en sådan där smuggelbil utan lysen i en tvär kurva. Han kör på kärrhjulet så det gick sönder. Han var så full han som körde. Han försökte komma ur bilen, men han kunde inte stå. Hästen blev inte rädd. Jag fick ta ifrån och rida hem efter en annan kärra.

Han var härifrån byn och det blev nog inga efterräkningar. Han var ju så arg den där. Jag tror inte ens att far min begärde ersättning för hjulet. Smeden Sundman fick väl göra ett nytt hjul bara.

Vi vet vem det var

En historia som berättas är när en nedifrån socken, med bil jagades av tullarna. Det var när de höll på med bygget av Stakbron. Det var bara syllar utlagda. På dem körde han över. Tullarna blev kvar på andra sidan. De vågade inte följa efter.

Så fanns det en här som hade en ganska stor båt. Han rammade en tulljagare så den sjönk. Han var sedan hela sitt liv skyldig staten 500 000 kr för det. Han kunde inte tjäna en slant utan att det togs ifrån honom, så det var frun som fick ta ut hans lön.

En gång var det en stor mahognybåt som hade kört in i vassen nere vid Bussholmen. Då var tullarna och stack in pinnar i höet hos Axel för att se om det fanns dunkar gömda där. De skulle bara veta att Axel var missionsförbundare och inte befattade sig med sådana varor. Bortkastat arbete kan man säga.

Axel gagnade inte

Ett exempel på Axels vandel: Svilandet invid Breviksbron köptes av Adamsson, han med kondomerna. Han var ihop med Sickan Karlsson. En vinter ville de ut på en slädtur. Axel och Inge Ragnarsson, som då jobbade dräng där, selade på varsin häst och hämtade sällskapet. Sedan skulle man värma sig vid en eld och kanske grilla korv. Där värmdes man också glögg, som man även bjöd Axel och Inge på. Intet ont anande drack de och Axel sa förskräckt: Det här var inte kaffe det inte!

Det smugglades annat än sprit

Under ransoneringstiden var det kontroll på det mesta. Det kunde bli oanmälda besök på bondgårdarna där man kontrollerade att inget oegentligt förekom. I Åkerö hade dock slaktats en sugga som skulle levereras till Stockholm.

Det fanns en Warmbo nere vid Tomta som hade körning dit med lastbil. Då klädde man den slaktade suggan i damkläder, med scharlett och allt och band upp henne i sätet bredvid. Det gick bra att få in henne till stan.

Ladugården byggs om hos Petterssons

Förutom det stall ladugården nu inrymmer startade här mågen Roger 2005 Rådmansö Träförädling. Där tas fram allt hyvlat material som behövs för bygge eller slöjd. Specialitet är att återställa äldre fastigheter till ursprunglig karaktär genom att tillverka unika listprofiler efter de gamla förlagorna.

Mikael och Rogers specialitet är att renovera fönster

Efterfrågat vid renoveringar av äldre byggnader både när och fjärran.

Bengts son, Mikael är utbildad byggnadssnickare och arbetade tidigare som kyrkvaktmästare, men ledsnade och köpte en grävare på band.

Han startade

företaget Östergårdens Bygg & Förvaltning. Där arbetar nu Mikael och Roger i kompletterande verksamheter. Att renovera fönster har blivit en efterfrågad tjänst. De stora välvda fönstren på Rådmansö kyrka är ett renoveringsarbete de gjort. Ledstjärnan är att komma när man lovat och att en nöjd kund är bästa marknadsföringen. Under hösten har de byggt en hall för uppställning av husbilar, bilar och båtar. De har så mycket att göra som de klarar av.

Byggfirma även i NorrÅkerö

Bo Andersson driver A & S Bygg & Förvaltning, som har fem anställda.

Tar uppdrag inom hela Stockholms län inklusive skärgården och dess öar. Gör allt från små reparationer till nybyggnationer, renoveringar, om- och tillbyggnader både ut- och invändigt, från lösvirkeshus till montering av friggebodar. Åtar sig även att vara totalentreprenör om kunden så önskar.

Kvalitetsansvarig enligt Plan- och Bygglagen, kompetensnivå E och N. Har heltäckande försäkringar och lämnar garantier på alla jobb.

Huset där skomakare Karlsson hoppade genom fönstret

Åke och Ingrid Letsjö äger nu huset där den enbente Karlsson hoppade genom fönstret. En ny villa har byggts. Det gamla båtsmanstorp har moderniserats. Där övernattar nu de vuxna barnen när de är på besök. I den lilla boden

som alltid hört till torpet står gräsklippare och trimmer, den moderne torparens ständiga följeslagare under sommarmånaderna. Förr i tiden huserade både gris och höna i boden och märkena finns kvar.

Åke lär folk att tala så vi förstår dem

Åke är konsult och lär ut retorikens kunskapspaket. Han tränar ledare och medarbetare i att bli mer övertygande i tal och skrift. Han har också engagerat sig i byns båtsamfällighet vid Åkerö Skäret. Där har bryggor reparerats och marken hävdas. Ekonomi till detta får man genom att varje sommar anordna en populär ”Skäretfest”. Vid långbord bjuder man de 80-talet byborna på grillat kött och potatissallad med tillbehör. Den sociala bykänslan stärks allt mera för varje år. Allsången och gitarrspelet brukar glida ut över viken till långt in på morgontimmarna. Inträde och lotterier ger ekonomi att hålla båtplatsen i stånd.

Världsberömd äventyrare

På Betsö söder om Bussholmen slog sig den omskrivne världsomseglaren Felix Brandsten ned. Han var legendarisk Pelarbroder i umgänge med bl a Schewarna och Einar Malm. Han hade också en tid varvet i Spillersboda.

Hans bok *Till havs med äventyret* finns att låna på biblioteket. Där kan man läsa om hans äventyrliga liv. Boken handkar till stor del hur han seglade från SanFrancisco, 12 000 sjömil i en ombyggd livbåt tillsammans med en finsk alkoholist.

Det första han gjorde när han kom till Sverige var att åka till mottagningskommittén på Hätö.

Reportaget om Åkerö har gjorts av Göran i samarbete med åkeröbor